

Letak za roditelje

Šta treba, a šta ne treba raditi kada djeca neće da slušaju?

 SOS DJEČIJA
SELA
BOSNA I HERCEGOVINA

Šta je poželjno:

- **Primijetite dobro vladanje djeteta.** Pohvalite i nagradite dijete ako nešto dobro uradi, na primjer, pročitajte mu priču, igrajte se sa njim. Recite mu šta volite, na primjer da vrati igračke na mjesto pošto završi igru. Na ovaj način djeca se uče samodisciplini.
- **Slušajte šta vam dijete govori i ozbiljno shvatite to što vam kaže.** Ako misli da ga ne slušate, dijete će raditi sve što je u njegovoj moći, ma koliko to negativno bilo, kako bi privuklo vašu pažnju i primoralo vas da ga saslušate.
- **Pružite djetetu priliku da izrazi svoja osjećanja.** Dajte mu prostora da izrazi svoje emocije i pokažite mu da znate kako se osjeća. Čak i kada mu se ne dopada nešto što od njega tražite, dijete će naučiti da prihvati da zaista mislite ono što govorite i da pritom razumijete kako se ono osjeća.
- **Neka vaša poruka bude jasna.** Vaši zahtjevi trebaju biti jednostavni i kratki. Tražite od djeteta da radi jednu po jednu stvar. Govorite smirenim glasom.
- **Budite dosljedni u svojim zahtjevima i ponašanju prema djetetu.** Dijete ostaje zbunjeno kada se danas ljutite zbog prosutog soka, a juče ste se tome smijali.
- Objasnite svoje odluke. Pored zahtjeva objasnite djetetu i posljedice ako vas ne poslušaju. Na primjer: Imaš pet minuta da se spremiš. Ako tada ne krenemo, zakasnićemo na autobus.
- **Budite realni u očekivanjima.** Nije moguće očekivati od djece različitog uzrasta iste stvari. Na primjer, nema svrhe kažnjavati dvogodišnjaka koji plače jer je pospan.
- Primjenjujte ono što govorite. Djetetu pokažite kako se treba ponašati, nemojte mu samo objašnjavati. Ako ne želite da dijete psuje, nemojte ni vi to raditi.
- **Podstičite dijete da samo pronalazi rješenja za svoje probleme.** Pitajte ga: Kako to možemo riješiti? Šta ti misliš?
- **Recite da vam je žao ako kažete ili učinite nešto zbog čega vam je zaista žao.** To djetetu pomaže da razumije vaša osjećanja i uči ga da se izvini kada je to potrebno.
- **Imajte na umu da je vaše dijete ličnost,** prepoznajte šta ono voli a šta ne voli, šta dobro radi, upoznajte svoje dijete.

Topli dom za svako dijete

Šta je nepoželjno:

- **Ne obraćajte puno pažnje na ponašanje koje ne volite, ali ga nemojte ni ignorisati.** Smireno objasnite šta ne volite i šta biste željeli da dijete popravi. Djeca trebaju biti svjesna ograničenja jer će ih se onda i držati.
- **Nemojte podmićivati dijete.** Podmićivanje će podsticati loša ponašanja i dijete se neće naučiti samodisciplini.
- **Nemojte vikati i prijetiti.** Dijete će se bojati, ali ako mu smireno ne objasnite neće razumjeti razloge vašeg bijesa.
- **Nemojte ismijavati dijete.** To loše djeluje na samopozdanje djeteta. Nemojte ga kritikovati i govoriti mu da je loše, lijeno, glupo, trapavo, da ga ne volite.
- **Ne upoređujte svoje dijete sa drugom djecom,** ono je ličnost za sebe, različito od sve druge djece, baš kao što ste i vi različiti od svih drugih ljudi.
- **Nemojte disciplinovati dijete bez objašnjenja.** Recite mu u čemu je pogriješilo i kako bi to u budućnosti trebalo drugačije da uradi. To uradite kada ste i vi i vaše dijete smireni.
- **Ne plašite se pregovaranja.** Pravite kompromise, tako dijete uči da i ono uvažava mišljenje drugih.

Kada dijete neće da sluša, pokušajte ovako:

- Kleknite ili sjedite kako biste sa djetetom bili u istoj visini.
- Držite dijete nežno, ali dovoljno čvrsto, za ramena dok mu se obraćate.
- Gledajte dijete u oči dok sa njim razgovarate.
- Govorite čvrstim, jasnim i mirnim glasom.
- Budite ozbiljni dok razgovarate sa djetetom.
- Jasno pokažite djetetu da očekujete da vas sluša, kao što biste i vi njega slušali.
- Slušajte odgovore djeteta i sagledajte njegovu tačku gledišta.
- Kad god je moguće, pružite djetetu mogućnost izbora.
- Pokušajte da pregovarate.
- Dajte djetetu dovoljno vremena da uradi ono što ste mu rekli.
- Nemojte prijetiti djetetu.
- Pohvalite saradnju i objasnite posljedice ukoliko dijete ne saraduje.
- Ohrabrite dječiju sposobnost za rješavanjem problema.

I ZAPAMTITE:

Nikada nemojte tući svoje dijete! Bol od batina ne prestaje onog trenutka kada prestane fizička bol. Bol može trajati cijelog života i napraviti od djeteta nesigurnu osobu.

Oba roditelja imaju zajedničku odgovornost za odgoj djeteta, u čemu će im država pomagati. Država će takođe obezbijediti razvoj ustanova, kapaciteta i službi za zaštitu i brigu o djeci.

(Konvencija o pravima djeteta, nezvanični sažetak člana 18)

www.sos-ds.ba